

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 27.4.2010
COM(2010)191 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
относно изпълнението на Европейската енергийна програма за възстановяване

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението на Европейската енергийна програма за възстановяване

1. Европейската енергийна програма за възстановяване: произход и характеристики

Контекст и мотивация

Началото на Европейската енергийна програма за възстановяване (ЕЕПВ) е поставено от Европейския план за икономическо възстановяване, приет от Комисията на 26 ноември 2008 г. в отговор на икономическата и финансова криза в Европа. Планът призовава за координирани национални действия, допълнени от преки действия на ЕС, насочени към „вливане“ на покупателна способност и увеличаване на търсенето в икономиката чрез незабавно бюджетно стимулиране в размер на 200 млрд. EUR. В този контекст инвестирането с цел модернизиране на европейската енергийна инфраструктура и производствени съоръжения беше посочено като един от главните приоритети и беше предложено мобилизирането на допълнителни ресурси от бюджета на ЕС. Европейският съвет одобри плана през декември 2008 г. и покани Комисията да представи списък с конкретни проекти в областта на енергетиката. Освен това Вторият стратегически енергиен преглед, приет от Комисията през ноември 2008 г. и одобрен на пролетното заседание на Европейския съвет, беше ключов политически документ, който определи приоритетите за ЕС в областта на енергетиката през следващите години.

Със задълбочаването на финансовата и икономическа криза беше необходимо правителствата да предприемат мерки за публично финансиране с цел улесняване на инвестирането в енергийни мрежи и иновационното производство на възобновяема енергия и ускоряване на развитието на технологиите за улавяне и съхранение на въглероден двуокис. В резултат на рецесията имаше опасност от забавяне или оттегляне на планираните проекти, което щеше да накърни сигурността на енергийните доставки на Съюза и качеството на доставките до крайните потребители. ЕС се намеси, като предложи поредица от целесъобразни и подходящи мерки, за да спомогне за увеличаването на инвестициите в енергийния сектор.

На този фон Европейският парламент и Съветът приеха Регламент (ЕО) № 663/2009¹ за създаване на Европейската енергийна програма за възстановяване (ЕЕПВ). ЕЕПВ е финансов инструмент, чиято обща цел е да стимулира възстановяването от спада, който оказва влияние върху икономиката на ЕС, като доближава ЕС до постигането на неговите цели в политиката в областта на енергетиката и климата, а именно сигурността и разнообразяването на енергийните доставки, функционирането на вътрешния енергиен пазар и намаляването на емисиите на парникови газове.

¹ Регламент (ЕО) № 663/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на програма за подпомагане на икономическото възстановяване чрез предоставяне на финансова помощ от Общността на проекти в областта на енергетиката.

Иновационен подход

За постигането на тези цели ЕЕПВ разполага с финансов пакет от 3 980 млн. EUR в подкрепа на три подпрограми. Регламентът разпределя 2 365 млн. EUR за проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия, 565 млн. EUR за проекти за вятърна енергия от разположени в морето инсталации (OWE) и 1 050 милиона EUR за проекти за улавяне и съхранение на въглероден двуокис (CCS). Този принос на Съюза се предоставя под формата на безвъзмездни средства на разработващите проектите лица в трите области на програмата. Проектите са предварително определени и изброени в приложението към регламента, а практическите мерки за изпълнение на тези проекти, както и лицата, които ги разработват, са избрани чрез покана за представяне на предложения на базата на подробни критерии за допустимост, подбор и възлагане. Безвъзмездните средства могат да покриват до 50 % от допустимите разходи за инвестиции в случая на проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия и OWE и до 80 % в случай на CCS.

ЕЕПВ представлява иновационен подход към финансирането от Съюза на инфраструктурата и внедряването на технологии в енергийния сектор. Като финансов ангажимент за първи път в рамките на бюджета на ЕС се предоставя финансиране в такъв голям размер. Това представлява важна промяна в сравнение с относително малките суми, предоставяни досега от Комисията в рамките на програмата Трансевропейски мрежи за енергия (ТЕМ-Е), рамковите програми за научни изследвания и технологично развитие и програмата „Интелигентна енергия — Европа“ (ИЕЕ). Средно ТЕМ-Е, Седмата рамкова програма (РП7) за НИТР и ИЕЕ осигуряват годишен пакет съответно от около 20, 300 и 100 милиона EUR за проекти в областта на енергетиката. Следва обаче да се отбележи, че ЕС подкрепя проекти в областта на енергетиката така също и чрез финансови инструменти като структурните фондове, както и заеми и специфични финансови инструменти от Европейската инвестиционна банка.

Замисълът на инструмента ЕЕПВ отразява неговите специфични цели. От гледна точка на икономическото възстановяване, за да бъде ефективен даден план за стимулиране, е

необходимо бързо „вливане“ на пари в икономиката. Този принцип е отразен в Регламента за ЕЕПВ, който изисква до 31 декември 2010 г. да бъдат сключени правни ангажименти за изпълнение на ЕЕПВ. Освен това регламентът изисква критериите за отпускане на безвъзмездни средства да включват степента на зрелост на мерките, предложени за финансиране по линия на ЕЕПВ, а именно тяхната способност да започнат да правят капиталови разходи през 2010 г.

С оглед постигане на максимален ефект по отношение на целите както на енергийната политика, така и на икономическото възстановяване, ЕЕПВ е съсредоточена върху относително малък брой проекти с изключително стратегическо значение. Определянето на проектите беше направлявано от насоките на енергийната политика на ЕС, изложени във Втория стратегически енергиен преглед и в Стратегическия план за енергийните технологии, като се взима под внимание постигнатият напредък в изпълнението на програмата ТЕМ-Е, подходящ географски баланс и консултациите със заинтересовани страни в обхванатите от програмата области. В съответствие с този подход безвъзмездни средства се предоставят на базата на способността на кандидатите да допринесат за модернизацията и изграждането на енергийни мрежи в рамките на ЕС, както и за развитието и внедряването на нисковъглеродни технологии със стратегическо значение. Други ключови критерии за отпускане на средствата са: степента, в която липсата на достъп до финансиране забавя изпълнението на действията, степента, в която безвъзмездните средства на Общността ще стимулират публичните и частни инвестиции, и социалното, икономическо и екологично въздействие.

2. Как се вписва ЕЕПВ в енергийната политика на ЕС

С цел да се обезпечат сигурни, конкурентоспособни и устойчиви доставки на енергия през идващите години и десетилетия, ЕС се изправя пред спешната задача да разшири, обнови и направи оперативно съвместима своята енергийна инфраструктура, както и да обезвъглероди своето производство на енергия чрез внедряването на стратегически нисковъглеродни технологии. Тези мерки са жизнено важни, за да може ЕС да постигне до 2020 г. целите, с които са се ангажирали всички държави-членки, а именно намаляване на емисиите на парникови газове и първичното енергийно потребление с 20 % и увеличаване на дела на възобновяемата енергия на 20 % от крайното потребление на енергия. ЕЕПВ търси решение на тези предизвикателства със своите три подпрограми.

Проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия

Необходими са инвестиции в инфраструктура за природен газ и електроенергия, за да се улесни търговията на енергия и да се подпомогне развитието на действително функциониращ вътрешен енергиен пазар. Безпроблемно функциониращият вътрешен енергиен пазар ще предостави на крайните потребители качествена услуга на по-ниска цена и също така ще даде възможност на Европейския съюз ефективно да се справя с всякакви прекъсвания в снабдяването като това от януари 2009 г.

Необходимо е по-нататъшно интегриране на мрежовата инфраструктура за транспортиране и търговия с енергия в рамките на ЕС чрез изграждане на липсващите връзки. Редица държави-членки, по-специално в Източна Европа и в периферията на ЕС, се нуждаят от по-добро свързване с останалата част на ЕС. Следователно ЕЕПВ представлява и инструмент за засилване на солидарността между държавите-членки. Освен това сигурността на снабдяването изисква интегрирани енергийни мрежи в рамките на ЕС, както и разнообразяване на маршрутите за транспортиране на енергия и

енергийни ресурси извън границите на ЕС, включително ресурси, които пристигат в ЕС под формата на втечен природен газ (ВПГ).

В тази рамка ЕЕПВ подкрепя достигнали зрялост проекти, които, след като бъдат въведени в експлоатация:

- ще снабдяват Европейския съюз с около 50bcm/y допълнителен природен газ, постъпващ от райони извън Европа чрез газопроводите Nabucco, ITGI-Poseidon, GALSI и новите терминали за втечен природен газ в Полша и Кипър,
- ще подпомогнат укрепването на европейската газопроводна мрежа чрез развитие на нови междусистемни връзки или подсилване на съществуващите такива между Португалия — Испания — Франция (в двете посоки), Германия — Белгия — Обединено кралство (в двете посоки), Румъния — България — Гърция — Италия, Словакия — Унгария (в двете посоки) и Балтийските страни — Полша — Дания — Германия;
- ще осъществяват обратен поток в жизнено важни части от междусистемните връзки на системите за транспортиране на природен газ в Португалия, Румъния, Австрия, Словакия, Чешката република, Унгария, Латвия, Литва и Полша, за да се даде възможност за сътрудничество и търговия с природен газ в двете посоки със съседни страни и — чрез разширяване — с по-отдалечени страни,
- ще подпомогнат подобряването на европейската електроенергийна мрежа чрез укрепване капацитета на междусистемните връзки между Испания и Франция, Португалия и Испания, Австрия и Унгария, Ирландия и Обединено кралство, а също и в Централна Германия,
- ще интегрират изолирани региони и „енергийни острови“ чрез изграждане на нови важни междусистемни връзки от Балтийските държави (Естония, Латвия, Литва) към скандинавския пазар на електроенергия (Финландия, Швеция, Дания, Норвегия), както и от Малта до Италия и от Сицилия до континенталната част на Италия.

Вятърна енергия от разположени в морето инсталации (OWE)

Проектите, избрани да получат безвъзмездни средства по ЕЕПВ, са пионери в сектора на вятърна енергия от разположени в морето инсталации. Технологиите, които ще бъдат демонстрирани и внедрени в широки мащаби — иновационни фундаментни конструкции (гравитационен тип, носещи части, триножници, трипилотно финансиране), разположени в морето мултимегаватови турбини, модулна технология за присъединяване към мрежата — са незаменими с оглед постигането на амбициозните цели на ЕС по отношение на дела от вятърна енергия от разположени в морето инсталации през 2020 г. и след това. Проектите са насочени към решаване на ключовите проблеми, посочени в Съобщението на Комисията относно вятърна енергия от разположени в морето инсталации и в промишлената инициатива за сектора на вятърната енергия в Стратегическия план за енергийните технологии². Безвъзмездните средства по ЕЕПВ ще осигурят инсталирането на първите едромасштабни (400 MW) разположени в морето вятърни паркове и се очаква незабавно да доведат до допълнителен капацитет за производство на безвъглеродна електроенергия от около 1500 MW. Те играят жизнено важна роля за подпомагане на държавите-членки на ЕС в постигането на обвързващите цели за възобновяема електроенергия през 2020 г. Безвъзмездните средства ще бъдат от основно значение и за предприемане на първите

² COM(2008)768 и COM(2007)732.

стъпки към европейска морска електропреносна мрежа, като по този начин се увеличава капацитетът за търговия с електроенергия на вътрешния пазар.

Подпрограмата за OWE на ЕЕПВ подкрепя широкомащабното изпитване, производство и внедряване на иновационни турбини и конструкции на разположени в морето фундаменти чрез:

- 4 проекта за инсталиране на големи разположени в морето вятърни паркове в Северно море, на територия на Германия (Bard I, Global Tech I, Nordsee Ost, Borkum West II),
- 1 проект за осъществяване на изпитателно съоръжение за вятърна енергия от разположени в морето инсталации край Абърдийн (Обединено кралство),
- 1 проект за осъществяване на следващата фаза от вятърния парк на Thornton Bank Северно море, на територия на Белгия.

Подпрограмата за OWE на ЕЕПВ ще подкрепи също така развитието на модулни решения за присъединяване към мрежата на големи генерирани количества вятърна електроенергия чрез:

- проект, който предоставя решение за интегрирана междусистемна връзка за вятърните паркове в областта Kriegers Flak в Балтийско море (Германия, Дания),
- кабел за взаимно свързване на Нидерландия и Дания, като се използва технология за електропроводи за постоянен ток с високо напрежение (HVDC), която прави възможно свързването на разположени в морето вятърни паркове с наземната мрежа,
- разположен в морето възел на планираната HVDC връзка между Шетландските острови и Шотландия (Обединено кралство), който ще служи като многотерминална платформа за свързването на планирани вятърни паркове и генериране на енергия от разположени в морето инсталации.

Улавяне и съхранение на въглероден двуокис (CCS)

Електроцентралите, работещи с фосилни горива, и тежката промишленост са едни от най-големите източници на емисии на CO₂, като те причиняват 52 % от всички емисии на въглероден двуокис в света. Фосилните горива ще продължат да бъдат използвани в производството на електроенергия и дори възобновяемите източници действително да заемат по-голям дял от пазара не се очаква спад в използването на въглища през следващите десетилетия. Благодарение на способността си да обезвъглеродява производството на енергия, CCS, заедно с енергийната ефективност и възобновяемите източници на енергия, може да има голям принос за постигането на нашите цели за намаляване на емисиите на CO₂. Тази технология обаче все още не е икономически изгодна и се нуждае от изпитвания. ЕЕПВ се стреми да разреши този проблем, като подкрепя шест широко мащабни демонстрационни проекти за CCS, от които се очаква да развият концепцията на CCS, да намалят нейните инвестиционни и експлоатационни разходи и да разширят осведомеността сред обществото по отношение на тази технология. ЕЕПВ представлява първата стъпка към целта за превръщане на производството на енергия, базирано на CCS, в икономически изгодно до 2020 г. Тези основополагащи проекти могат да проправят пътя на много други в бъдеще, тъй като демонстрират и трите основни технологии за улавяне на въглероден двуокис, а именно

улавяне на въглеродния двуокис след изгарянето, охуfuel (кислородно горене) и интегриран комбиниран цикъл на газификация (IGCC). Те използват и всички основни възможности за съхранение: разположени на брега или в морето солени водоизточници и изчерпани находища на въглеводороди.

В този контекст ЕЕПВ подкрепя следните достигнали зрялост проекти за CCS, които си поставят за цел да започнат да функционират до 2015 г.:

- проектът в Jaenschwalde (Германия) си поставя за цел да демонстрира Охуfuel и технологията за улавяне на въглеродния двуокис след изгаряне в съществуваща електроцентрала. Анализират се две възможности за съхранение и транспортиране,
- проектът в Porto Tolle (Италия) изгражда инсталация за CCS технология с улавяне на въглеродния двуокис след изгаряне в нова въглищна електроцентрала с мощност 660 MW. Уловителната секция ще обработва димни газове, които отговарят на 250 MW електропроизводствена мощност. Планирано е съхраняване в солен водоизточник в Адриатическо море,
- в Rotterdam (Нидерландия) ще бъде изпитана технология за улавяне на въглеродния двуокис след изгаряне в инсталация, еквивалентна на 250 MW. Планира се съхранение на въглеродния двуокис в изчерпани газови находища в морето в близост до производственото съоръжение. Проектът е част от инициативата „Rotterdam Climate“, която има за цел развитието на регионална инфраструктура за транспорт и съхранение на въглероден двуокис,
- проектът в Belchatow (Полша) ще демонстрира технология за улавяне на въглеродния двуокис след изгаряне в нов свръхкритичен блок от голяма инсталация, работеща с лигнитни въглища, в Европа. Ще бъдат проучени три различни обекта за съхранение в солени водоизточници, разположени в близост до производственото съоръжение,
- в Compostilla (Испания) ще бъдат изпитани горене на охуfuel и технология на флуидизиран слой с мощност от 30 MW в пилотно съоръжение, което до декември 2015 г. ще бъде разширено до демонстрационно съоръжение с мощност повече от 320 MW. Планира се съхранение в близък солен водоизточник,
- проектът в Hatfield (Обединено кралство) ще демонстрира технология за улавяне на въглеродния двуокис преди изгаряне в нова електроцентрала с интегриран комбиниран цикъл на газификация (IGCC) с мощност от 900 MW. Предвидено е съхранение в района на газово находище в Северно море. Проектът е част от инициативата „Yorkshire Forward“, чиято цел е развитието на регионална инфраструктура за транспорт и съхранение на CO₂.

3. Изпълнение на ЕЕПВ — настоящо състояние

На 19 май 2009 г. Комисията обяви обща покана за представяне на предложения, обхващаща трите подпрограми, като покани потенциални разработващи проекти лица да представят предложения до 15 юли 2009 г. Комисията получи 87 заявления: 46 за проекти за природен газ и електроенергия, 29 за вятърна енергия от разположени в морето инсталации и 12 за улавяне и съхранение на въглероден двуокис. За всяка подпрограма беше извършена отделна оценка. Оценката и за трите подпрограми започна през втората половина на юли 2009 г. Тя беше завършена през септември за

OWE и CCS, докато за проектите за инфраструктура за природен газ и електроенергия, поради сложността на проектите и големия брой заявления, оценката продължи по-дълго и беше приключена през ноември 2009 г.

На базата на препоръките на комитетите за оценка Комисията подготви решения за отпускане на финансиране за всяка подпрограма. Предложените решения за отпускане на финансиране получиха положителното становище на съответните комитети³ и бяха представени на Европейския парламент за разглеждане. Комисията прие решенията за отпускане на финансиране на 9 декември 2009 г. за подпрограмите за OWE и CCS и на 4 март 2010 г. за проектите за инфраструктура за природен газ и електроенергия.

Подпрограма	Получени предложения	Подбрани предложения	Отпуснати безвъзмездни средства (млрд. EUR)
Инфраструктура	46	43	2,299
- Природен газ (включително обратен поток)	33	31	1,391
- Електроенергия	13	12	0,908
Вятърна енергия от разположени в морето инсталации	29	9	0,565
Улавяне и съхранение на въглероден двуокис	12	6	1,000
ОБЩО (млрд. EUR)			3,864

Според настоящите предварителни оценки през пролетта на 2010 г. ще бъдат поети ангажименти за почти целия финансов пакет на ЕЕПВ (3,98 млрд. EUR). За останалата сума в размер на около 115 млн. EUR (по-малко от 3 % от общата сума) не могат да бъдат поети ангажименти. Не се очаква тази сума да се променя, освен ако един или повече разработващи проекти лица не усвои(усвоят) безвъзмездните средства поради регулаторни ограничения и технологични или свързани с пазара рискове. Точният размер на средствата, за които не са поети ангажименти, ще стане известен през есента на 2010 г. Службите на Комисията извършват понастоящем оценка на становищата за възможно преразпределение на неизразходвани средства в съответствие със съображение 7 и член 28 от регламента, както и приложеното към регламента Изявление на Комисията.

Веднага след приемането на решенията за отпускане на финансиране Комисията започна да изготвя индивидуалните правни ангажименти. За OWE и CCS правните ангажименти представляват споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, които следва да бъдат подписани от Комисията и бенефициера. За проектите за инфраструктура за природен газ и електроенергия Комисията приема индивидуални решения за предоставяне на безвъзмездни средства и ги съобщава на бенефициера.

³ Програмният комитет по РП7 за подпрограми OWE и CCS и Комитета за финансова помощ по ТЕМ-Е за проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия.

Проекти за инфраструктура за природен газ и електроенергия

Комисията получи 46 предложения, съдържащи искания за финансова подкрепа в размер на общо 2,364 млрд. EUR. Предложенията бяха оценени от вътрешен комитет за оценка, съставен от длъжностни лица на Комисията, подпомагани от екип от външни независими експерти. Комитетът за оценка препоръча 43 проекта за финансиране и Комисията реши да предостави финансова подкрепа в размер на 2,3 млрд. EUR (31 проекта за природен газ и 12 проекта за електроенергия). Тези 43 индивидуални решения за предоставяне на безвъзмездни средства са в процес на изготвяне и следва да бъдат приети и съобщени до май 2010 г.

Проекти за вятърна енергия от разположени в морето инсталации

Подпрограмата за OWE беше особено успешна с 29 предложения, съдържащи искания за финансова подкрепа в размер на общо 1,669 милиарда EUR, което значително надвишава размера на предвидения пакет от 565 милиона EUR. На базата на препоръките на комитета за оценка, съставен от длъжностни лица на Комисията, Комисията отпусна 565 млн. EUR на първите 9 класирани предложения в рамките на наличния бюджет. Четири споразумения за предоставяне на безвъзмездна помощ вече са сключени, а останалите пет са на етап подписване.

Проекти за улавяне и съхранение на въглероден двуокис

Представени бяха общо 12 предложения. Общо беше поискана финансова подкрепа в размер на 1,770 млрд. EUR при финансов пакет от 1,050 млрд. EUR, предвидени за подпрограмата за CCS. На базата на препоръките на комитета за оценка, съставен от длъжностни лица на Комисията и експерти от Европейската инвестиционна банка, действащи като наблюдатели, Комисията предостави финансиране в размер на 1 млрд. EUR на първите шест класирани предложения. Подписани бяха три споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, а останалите три са в процес на обработка.

4. Първа оценка на резултати и постижения

Като се има предвид краткото време, което е изминало след поканата за представяне на предложения по линия на ЕЕПВ, е твърде рано да бъдат оценявани резултатите от програмата. Независимо от това, дори на този етап от нейното изпълнение, е възможно да се направи първа качествена оценка на въздействието на ЕЕПВ. Преди всичко трябва да се подчертае успехът на поканата за представяне на предложения. Големият брой и качеството на получените предложения потвърждава значимостта на подхода на ЕЕПВ и готовността на отрасъла.

Интересно е, че още от самото начало ЕЕПВ се оказва ускорител на инвестициите в инфраструктурата. Действително зрелостта в техническо отношение на избраните проекти означаваше, че преди появата на ЕЕПВ вече са били направени предварителни проучвания за осъществимост, анализ на разходите и пазара и инвестиционни стратегии, в някои случаи финансирани от програмата ТЕМ-Е. Независимо от това перспективата за финансовата подкрепа на ЕС за капиталови разходи се оказва решаваща за реалното стартиране на проектите. По-специално финансирането по ЕЕПВ действа като стимул, който привлича съфинансиращи организации и ги насърчава да поемат ангажменти за инвестиране. По този начин стана възможно да се стартират проекти, които иначе биха били забавени или изоставени, предвид особено сериозните ограничения по отношение на финансирането, които преобладават в настоящите икономически обстоятелства. Приносът на ЕС ще има важен стимулиращ и натрупващ

ефект. В случая с проектите за природен газ и електроенергия се очаква, че сумата от 2,3 млрд. EUR от безвъзмездните средства по ЕЕПВ ще спомогне за мобилизирането на до 22 млрд. EUR инвестиции от частния сектор през следващите 3 до 5 години.

Стимулиращото въздействие, което безвъзмездните средства по ЕЕПВ оказват върху растежа, не се ограничава до директни инвестиции в избраните проекти. То се разпростира и върху веригата на доставките. Това вече се вижда в сектора на OWE, в който проектите допринасят за създаването или осигуряването на множество работни места в нови фабрики или производствени линии за производството на конструкции за фундаменти и компоненти за вятърни турбини, както и тяхното сглобяване и инсталиране в морето. Някои от тези нови производствени дейности се извършват в региони, в които безработицата е особено висока, например близо до бреговата ивица на Куксхафен (Cuxhaven) в Северна Германия. Проектите за OWE са най-напреднали по отношение на изпълнението на бюджета. В края на март 2010 г. Комисията е направила плащания за предварително финансиране в общ размер на повече от 65 млн. EUR. За периода април — юни 2010 г. са планирани допълнителни плащания, възлизащи общо на около 155 млн. EUR.

Проектите за CCS също отбелязват добър напредък. Присъствието на ЕЕПВ като съфинансираща страна беше решаващо, за да се даде начален тласък на тези проекти. Демонстрационният ефект вече се усеща в проектите в Ротердам (Rotterdam) и Хатфийлд (Hatfield), които се стремят да се превърнат във възли за CCS с потенциал за привличане на други инвестиции за инфраструктура за транспортиране и съхраняване на въглероден двуокис от други големи източници на емисии на въглероден двуокис в региона. Първите поръчки за инсталации ще бъдат направени през 2010 г. и ще доведат до значителни капиталови разходи и създаване на работни места.

5. Потенциални рискове при осъществяване на проектите и мерки за тяхното намаляване

Проектите, подкрепяни от ЕЕПВ, могат да бъдат с висока степен на техническа, организационна и функционална сложност и поради това включват определена степен на риск. Успешното изпълнение на даден проект изисква осигуряване на съответствие с цялото законодателство в областта на околната среда⁴, своевременно получаване на разрешения за строеж и спазване от страна на разработващите проектите лица на техните ангажименти по отношение на финансирането. Активното сътрудничество с национални, регионални и местни власти играе ключова роля в административните процедури за предоставяне на необходимите разрешения. За справяне с тези рискове в индивидуалните решения на Комисията за предоставяне на безвъзмездни средства за проекти за природен газ и електроенергия ще се посочва, че преди да бъде направено плащането бенефициерите следва да са:

- получили необходимите екологични и строителни разрешения, и

⁴ Необходимо е да се спазва основното законодателство на ЕС в областта околната среда, по-специално Директива 85/337/ЕИО относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕО и Директива 2003/35/ЕО; Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда; Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст (Еспо, 1991 г.); и Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна.

- подписали решение за инвестиране, а именно официален ангажимент от страна на разработващите проекти лица да продължат осъществяването на проекта до края на 2010 г.

Ако тези условия не бъдат спазени, Комисията ще преценява ситуацията с оглед на евентуалното анулиране на решението и поетия ангажимент за финансиране.

В някои проекти за OWE главният риск е от технологично естество. Така например един от проектите ще демонстрира разполагане за първи път в морето на турбини с мощност от 6 MW, а други проекти ще използват иновационна технология за електропроводи за постоянен ток с високо напрежение (HVDC) за присъединяването към мрежата на вятърна електроенергия, чиито възможности предстои да бъдат установени. В други проекти рисковете са повече финансови (предвидено е приключване на финансирането през следващите няколко месеца) или административни (възможно забавяне при получаване на разрешенията). Техническите приложения към споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства обясняват как бенефициерите управляват свързаните рискове и включват планове за получаване на необходимото съфинансиране и разрешения.

По отношение на проектите за CCS изпълнението напредва гладко. Съществуват обаче важни въпроси, които трябва да бъдат проследени. Първо за успешното изпълнение на демонстрационните проекти за CCS до 2015 г. е необходимо непрекъснато национално финансиране и ангажимент от страна на индустрията. Необходимо е освен това държавите-членки да осигурят изискваната правна рамка за съхраняване на CO₂ чрез транспониране на Директивата за CCS⁵ в националното законодателство. Целта на това е да се избегне забавяне при получаването на разрешения за съхранение на въглероден двуокис и в крайна сметка при навременното одобрение на окончателното решение за инвестиране. Освен това въпросът с осведомеността на обществото по отношение на безопасността на съхраняването на въглеродния двуокис следва да бъде решен по подходящ начин, тъй като това е изключително важно за изпълнението на проектите за CCS.

Компетентните служби на Комисията, в тясно сътрудничество с държавите-членки и/или разработващите проекти лица ще осигурят управлението на проектите. Те ще разчитат на редовното представяне от бенефициерите на доклади за техническото изпълнение и отчети за разходите и ще следят напредъка посредством посещения на място. Когато е уместно, Комисията ще бъде подпомагана от външни независими експерти при наблюдението на проектите по ЕЕПВ и цялостната оценка на въздействието на ЕЕПВ.

⁵ Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации.